

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH¹⁾

z dnia 2018 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat konsularnych

Na podstawie art. 118 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2141 oraz z 2019 r. poz. 60) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie opłat konsularnych (Dz. U. poz. 2237) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. 1. Konsul przelicza opłaty określone w taryfie opłat konsularnych na walutę, w której opłaty są pobierane, stosując obowiązujący w ostatnim dniu roboczym poprzedniego miesiąca kurs referencyjny tej waluty w stosunku do euro ogłaszany przez Europejski Bank Centralny, a w braku takiej możliwości kurs referencyjny waluty ogłaszany przez bank centralny państwa przyjmującego, a gdy również taka możliwość nie będzie dostępna inny powszechnie stosowany kurs referencyjny waluty. Tak przeliczona opłata podlega zaokrągleniu w górę do pełnych jednostek.

2. Konsul dokonuje korekty przeliczenia w sposób określony w ust. 1 corocznie z dniem 1 stycznia, a także w przypadku, gdy różnica między kursem waluty, w której pobierana jest opłata, obowiązującym w ostatnim dniu roboczym poprzedniego kwartału a kursem tej waluty obowiązującym w ostatnim dniu roboczym kwartału poprzedzającego poprzedni kwartał wyniesie co najmniej 5%.

3. Konsulowie mający siedziby w tym samym państwie przyjmującym pobierają opłaty konsularne w wysokości przeliczonej przez konsula, który ma siedzibę w stolicy państwa przyjmującego.”;

2) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. 1. Strona będąca osobą fizyczną zamieszkałą poza państwem przyjmującym, na terytorium którego znajduje się siedziba urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa

¹⁾ Minister Spraw Zagranicznych kieruje działem administracji rządowej - sprawy zagraniczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Zagranicznych (Dz. U. poz. 98)

dyplomatycznego, lub inny podmiot mający siedzibę poza tym państwem przyjmującym może wnieść opłatę konsularną za dokonanie czynności oraz przedpłatę na poczet wydatków konsula związanych z wykonaniem tych czynności w złotych, w kwocie stanowiącej równowartość opłaty określonej w euro w taryfie opłat konsularnych lub równowartość przedpłaty na poczet wydatków ustalonej przez konsula, jeżeli nie jest możliwe uiszczenie opłaty konsularnej lub przedpłaty na poczet wydatków w sposób, o którym mowa w § 5.

2. Kwotę, o której mowa w ust. 1, ustala się stosując kurs sprzedaży euro ogłaszany przez Narodowy Bank Polski, obowiązujący w dniu wszczęcia postępowania. Tak przeliczoną kwotę opłaty wnosi się na wskazany przez konsula rachunek bankowy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zagranicznych.”;

3) w załączniku do rozporządzenia:

a) poz. 2.05 otrzymuje brzmienie:

2.05	Przyjęcie oświadczeń w trybie art. 9 pkt 2) ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 1829)	30
------	---	----

b) poz. 5.02 otrzymuje brzmienie:

5.02	Wydobycie za granicą na wniosek obywatela polskiego dokumentu innego niż papiery wartościowe wraz z doręczeniem dokumentu (oraz z jego ewentualną legalizacją)	30
------	--	----

c) poz. 6.10 otrzymuje brzmienie:

6.10	Sporządzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język urzędowy lub powszechnie używany w państwie przyjmującym lub z języka urzędowego lub powszechnie używanego w państwie przyjmującym na język polski dokumentów o treściach powtarzalnych	50
------	--	----

§ 2. W sprawach wnoszenia opłat konsularnych za dokonanie czynności oraz wnoszenia przedpłat na poczet wydatków konsula związanych z wykonaniem tych czynności, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER SPRAW
ZAGRANICZNYCH**

za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Monika Zuchniak-Pazdan
Kierująca Biurem
Zastępca Dyrektora
BIURO DYREKTORA GENERALNEGO

UZASADNIENIE

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie opłat konsularnych (Dz. U. poz. 2237) wynika bezpośrednio z analizy funkcjonowania przepisów ww. rozporządzenia pod kątem uwzględnienia uzasadnionych potrzeb interesantów rezydujących poza państwem przyjmującym, w którym znajduje się siedziba urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa dyplomatycznego, którzy są zainteresowani wykonaniem na ich rzecz czynności konsularnej. Zaproponowane rozwiązania mają na celu wprowadzenie istotnych ułatwień w zakresie wnoszenia opłat konsularnych przez osoby zamieszkałe poza państwem, w którym znajduje się siedziba urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa dyplomatycznego za czynności wykonane przez konsula oraz korektę poz. 5.02 taryfy opłat konsularnych w zakresie przekazywania dokumentu wnioskodawcy. Dodatkowo, dotychczasowe doświadczenia funkcjonowania rozporządzenia wskazują również na konieczność zrewidowania jego postanowień dotyczących sposobu przeliczania opłat konsularnych określonych w taryfie opłat konsularnych, stanowiącej załącznik do rozporządzenia, na walutę, w której opłaty są pobierane. Ponadto, analiza przepisów rozporządzenia wykazała konieczność zmiany brzmienia pozycji 2.05 oraz 6.10, w tym zwiększenia opłaty konsularnej za wykonanie czynności określonej w ostatniej z wymienionych pozycji.

W ramach przeglądu obowiązującej regulacji zidentyfikowano konieczność wprowadzenia zapisu przewidującego obowiązek konsula corocznego przeliczania opłat konsularnych określonych w taryfie opłat konsularnych, dalej: TOK, stanowiącej załącznik do rozporządzenia, w przypadku, gdy są one pobierane w innej walucie niż euro. Obecne rozwiązanie zgodnie z § 3 rozporządzenia przewiduje, że konsulowie dokonują korekty przeliczenia opłat w przypadku, gdy różnica między kursem referencyjnym waluty, w której pobierana jest opłata, obowiązującym w ostatnim dniu poprzedniego kwartału a kursem tej waluty obowiązującym w ostatnim dniu poprzedzającego go kwartału wyniesie co najmniej 5%. Mechanizm ten okazuje się niewystarczający dla zabezpieczenia adekwatności wartości opłat przed wahaniami kursowymi, które mogą kwartalnie nie przekraczać 5%, a w dłuższej perspektywie czasowej – utrzymywać się na poziomie np. 4%. W rezultacie wartość wnoszonych opłat może znacząco różnić się od opłat z TOK przeliczonych według bieżącego kursu walutowego. W celu wyeliminowania takich przypadków i zapewnienia możliwie najbardziej zbliżonej wartości pobieranych w innych walutach opłat konsularnych z ich wartością określoną w TOK niezbędne jest wprowadzenie mechanizmu corocznej korekty przeliczanych opłat. Jednocześnie celowym jest pozostawienie mechanizmów korekcyjnych, które mogą być stosowane kwartalnie w przypadku wahań wynoszących co najmniej 5%.

Dodatkowo ze względu na brak określenia przez Europejski Bank Centralny (EBC) kursów referencyjnych dla wszystkich walut, w których pobierane są opłaty konsularne koniecznym jest określenie w § 3 rozporządzenia możliwości stosowania przez konsulów innych kursów niż kurs referencyjny EBC w celu przeliczania opłat konsularnych. Proponuje się w przypadkach braku możliwości zastosowania kursu referencyjnego ECB stosowanie przez konsulów kursu referencyjnego waluty ogłaszanego przez bank centralny państwa przyjmującego, a gdy również taka możliwość nie będzie dostępna – innego powszechnie stosowanego kursu referencyjnego waluty. Doprecyzowania wymaga również zapis § 3 rozporządzenia poprzez odniesienie, że konsul dokonując przeliczenia opłat konsularnych stosuje kurs walutowy obowiązujący w ostatnim dniu roboczym poprzedniego miesiąca. Obecne brzmienie przepisu, nie wskazując, że uwzględnianym ostatnim dniem miesiąca ma być dzień roboczy, może budzić wątpliwości w zakresie stosowania.

Kolejna zaproponowana zmiana podyktowana jest analizą wniosków obywateli polskich, z których wynika, że zdarzają się przypadki osób zamieszkałych w Rzeczypospolitej Polskiej lub poza jej granicami, które wnioskuje do konsula RP w innym państwie o dokonanie różnych czynności konsularnych, np. o legalizację dokumentu urzędowego sporządzonego w państwie przyjmującym, które nie jest państwem zamieszkania wnioskodawcy. Co więcej, w niektórych krajach pozaeuropejskich z uwagi na specyfikę organizacji systemu bankowego istnieją poważne utrudnienia we wnoszeniu opłat konsularnych z zagranicy bezpośrednio na rachunek bankowy urzędu konsularnego ze względu na powstanie dodatkowych kosztów obsługi indywidualnych wpłat, niekiedy równoważnych wysokości opłaty konsularnej. W konsekwencji powyższe trudności przekładają się na niemożność wykonania czynności konsularnej. Mając na względzie powyższe, proponuje się zmianę brzmienia § 6 rozporządzenia, po pierwsze, poprzez wprowadzenie otwartego katalogu czynności, za które opłata konsularna może być wniesiona na rachunek bankowy MSZ oraz rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych poprzez wskazanie, że strona będąca osobą fizyczną zamieszkałą poza państwem przyjmującym, na terytorium którego znajduje się siedziba urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa dyplomatycznego lub inny podmiot mający siedzibę poza tym państwem przyjmującym może wnieść opłatę konsularną za dokonanie czynności oraz przedpłatę na poczet wydatków konsula związanych z wykonaniem tych czynności w złotych, w kwocie stanowiącej równowartość opłaty określonej w euro w taryfie opłat konsularnych lub równowartość przedpłaty na poczet wydatków ustalonej przez konsula, jeżeli nie jest możliwe uiszczenie opłaty konsularnej lub przedpłaty na poczet wydatków w sposób, o którym mowa w § 5 rozporządzenia. Kwotę, o której mowa w ust. 1 ustala się stosując kurs sprzedaży euro ogłaszany przez Narodowy Bank Polski, obowiązujący w dniu wszczęcia postępowania. Tak przeliczoną kwotę opłaty wnosi się na wskazany przez konsula rachunek bankowy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zagranicznych

Dodatkowo proponuje się zmianę brzmienia poz. 5.02. TOK, która obecnie stanowi o wysokości opłaty konsularnej za wydobycie za granicą i przesłanie do kraju na wniosek obywatela polskiego dokumentu innego niż papiery wartościowe (wraz z jego ewentualną legalizacją) na rzecz rozszerzenia możliwości doręczenia także na wniosek obywateli polskich zamieszkałych poza RP. W tym miejscu należy wskazać, że w myśl art. 27 pkt 1 ustawy Prawo konsularne na wniosek obywatela polskiego konsul występuje do sądów i innych organów państwa przyjmującego w sprawie uzyskania odpisów orzeczeń sądowych, dokumentów stanu cywilnego, świadectw pracy i innych dokumentów. Sam przepis ustawy nie wprowadza żadnych ograniczeń w zakresie miejsca zamieszkania wnioskodawcy, do którego miałby być doręczony wydobyty dokument, zatem należy również zrezygnować z takiego zapisu w poz. 5.02.

Kolejną zmianą wprowadzaną w nowelizowanym rozporządzeniu jest zwiększenie opłaty za wykonanie czynności, o której mowa w poz. 6.10 TOK – „Sporządzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język urzędowy lub powszechnie używany w państwie przyjmującym lub z języka urzędowego lub powszechnie używanego w państwie przyjmującym na język polski dokumentów stanu cywilnego lub innych dokumentów o treściach powtarzalnych” do wysokości 50 euro. Sporządzenie i poświadczenie tłumaczenia jest czynnością bardziej angażującą i wymagającą większych nakładów pracy i czasu niż czynność sprawdzenia i poświadczenia tłumaczenia, o której mowa w poz. 6.09 TOK. Pobieranie opłaty w równej wysokości za obie te czynności nie znajduje uzasadnienia, a kwota 50 euro koresponduje z nakładami koniecznymi do wykonania czynności. Dodatkowo opis czynności w poz. 6.10 wymaga zmiany poprzez wyłączenie z niego dokumentów stanu cywilnego jako kategorii dokumentów o treściach powtarzalnych. Z praktyki konsularnej wynika, że dokumenty stanu cywilnego

w innych systemach prawnych nie mają powtarzalnej formy i niekiedy przyjmują postać opisową. Do uznania konsula należy pozostawić, czy dany dokument ma w istocie formę powtarzalną, ponieważ poczynienie takiego założenia *a priori* w stosunku do dokumentów urzędowych państw przyjmujących w wielu wypadkach nie będzie możliwe.

Ostatnia z wprowadzanych zmian ma charakter techniczny i odnosi się do oczywistej pomyłki w brzmieniu poz. 5.02. TOK stanowiącej załącznik nr 1, w której powinna być mowa o art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 1829), zamiast o art. 9 ust. 2 tejże ustawy.

Realizując obowiązek wynikający z art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.), tj. dokonania oceny przewidywanego wpływu projektu na działalność mikro - przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców należy stwierdzić, że rozporządzenie nie będzie wywierać wpływu na sektor przedsiębiorczości.

Koordinator OSR nie przedstawił stanowiska do oceny skutków regulacji, nie była dokonywana ocena OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204 oraz z 2018 r. poz. 114).

Projekt nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie wymaga przedłożenia go właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji z chwilą przekazania projektu do uzgodnień z członkami Rady Ministrów. *W trakcie procesu legislacyjnego nie wpłynęły zgłoszenia lobbingsowe.*

W projekcie wprowadzono przepis przejściowy, który zakłada stosowanie przepisów dotychczasowych w stosunku do postępowań pozostających w toku.

Planuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.